

Albertina.

tala je pod cvetočim, širokovejnim kostanjem ob cesti in brenkala na citre. Ljudje so hodili v gostih gručah po cesti, gledali so dvanajstletno dekletce in se naslajali ob turobnih melodijah mlade umetnice . . .

Imela je črne lase in velike temne oči. Tožno je zrla v napete strune, izvabljala iz njih žalostne akorde, in tihe solze so ji polzele po zagorelih licih. Tupatam se je proseče ozrla na mimoidoče, ihtè zaprosila dar in brenkala dalje.

Nad njo so šumeli zeleni kostanjevi listi, klanjali se k belim cvetom in kramljali pripovedke. Pomladnji dih je plaval nad njeno glavo, jo tolažil, hotel razveseliti — ali izvabljal je vedno večinveč solz iz temnih oči. Razposajeni vrabčki so sedeli na zelenih vejicah ter drugovali deklici s porednim čivkanjem — ali ona je bila tako sama, zapuščena . . . In raztužila se je še bolj, in še huje je ihtela. Ljudem pa se je smilila ubožica, pa so zrlí pomiclovalno v upadli obraz in metalí darov v skodelico, ki jo je imela poleg sebe.

Ali deklice tudi to ni razveselilo. Bila je tako sama, tako zapuščena . . .

Ljudje so hodili po poti veselih obrazov, in pomladnja radost jim je sijala z lic. Smejali so se, šalili in radostili življenja, brezskrbno so zrlí v smehljajoči se svet ter uživali pomlad v vsej obilnosti . . . Kaj so pač znali oni o njeni boli? . . .

Deklica pa je bila tako sama zapuščena . . .

Ali nekda j ni bilo tako. Z mamico sta brenkali ob potih, kjer je hodilo največ ljudi, in lahko sta živeli od milodarov.

Kako je bilo takrat lepo! Ljudje so dajali radi, dajali so mnogo, in ona je bila poleg mamice, pa je spremljala z nežnim glaskom akorde tožnih strun.

Toda mamica je zbolela, hudo zbolela. Ni mogla več hoditi brenkat ob pot; morala je ostati v svoji sobi podstrešnici. In Albertina je ostala pri njej ter ji stregla . . .

Hudo je bilo Albertini tedaj pri srcu. Rada bi bila zapustila mokro sobico, rada stopila izza zadeglih sten v svežo pomladanjo prirodo, kjer bi zopet brenkala na tožne citre. Toda brezmejna skrb za bolno mamico ji ni dopustila tega.

Bolj in bolj so pešale mamici moči. Ni mogla več iz postelje. Včasih je sanjala čudne sanje in govorila nerazumljive besede. In tedaj je bilo Albertino skoro strah . . .

Onega pomladnjega dne pa je bilo mamici nekoliko bolje; govorila je hčerki s tresočim, ljubeznipolnim glasom:

„Albertina! . . . Hčerka moja, ubožica moja! Ničesar nimava več, da bi se preživili. Kako nerada se ločim od tebe, pa se moram! Ubožica, vzemi citre in pojdi prosit milodarov . . . pojdi . . . ubožica! . . .“

Albertina se je sklonila k mami, jo objela ter ji močila lica z grenkimi solzami. Potem pa je hitela s citrami na pot, stopila pod oni široko-vejni kostanj, brenkala in ihtela. Usmiljeni ljudje pa so metali milodare v skodelico poleg nje...

Pa pričelo se ji je tožiti po bolni mami. Ni mogla več brenkati. Ona mora domov, k mami...

Vzela je skodelico, spravila naprošene milodare in odhitela domov.

Mučen vzduh jo je objel, ko je stopila v ono tesno sobico. Smrad plesnobe je plaval od ogla do ogla, skozi zamazana okna pa je sijalo veselo majevno solnce — kot bi se ji hotelo rogati v obraz!

Vse je bilo tiho. Le muha je šumela z lahnimi krilci in obsedela na oknu. Mami je ležala nepremično na postelji in ni je pozdravila z ljubečo besedo kot navadno.

„Morda spi“, si misli deklica, razburjena od nenavadnega vzduha, ki je tako skrivnostno plaval po sobi — kot bi prihajale črne sence iz polnoči...

Komaj čutno, po prstih se bliža trohnjivi postelji, da ne vzdrami speče mame. Čudno se ji zazdi, da spi, in srce ji vztrepeče v prsih. Prestraši se nečesa, nevedoč, česa, nevedoč, zakaj. Tako čuden vzduh plava po sobi, njo je res skoro strah.

Plaho se skloni k mami ter ji pogleda v koščeni obraz. Vztrepeta ji mlado, vitko telesce: Mami ima oči odprte in spi, a vendar ji ne odgovori. Gleda tako čudno, nazaj v strop. In nikamor drugam ne obrne oči, niti ne trene z njimi. Vedno zre le nazaj v strop. Ustnice so ji nabrane v tako čuden nasmeh, kot ga ni videla Albertina še nikdar na njenem obrazu. In blede lica so ji tako voščena, kot nikdar...

„Mami!“ zakliče Albertina s plahim glasom, tresoč se po vsem telesu. Pa mami se ne gane, se ne obrne v njo. Še vedno gleda tako čudno, topo nazaj v strop.

Deklica vztrepeta. Nič ne ve, kaj se je zgodilo. Zre v mamo tiho, brez vsakega gibljeja. Le srce ji bije v prsih burneje, nemirneje...

Smrtna tišina vlada v sobi — kakor bi bili ravnokar odnesli mrtveca iz nje. In tisti mučni vzduh se razširja ob mokrih stenah, plava iz kota v kot, skrivnostno, sedaj hitreje, sedaj počasneje — kot sence iz polnoči...

In tudi do deklice, ki še venomer zre v mamo s topimi očmi in se niti ne gane, priplavajo te sence, lezejo ji na srce, na dušo...

Postane ji tako nekam milo, neznosno v srcu. Kakor bi se budila iz strašnih sanj... Dvigne roko visoko pod strop, zaihti s pretresujočim glasom in se vrže na mrtvo mamo...

„Mami, dobra mami...“ zaihti s turobnim glasom. Glasen jok odmeva od sten in moti smrtno tišino. Plesnivi vzduh pa plava po sobi, iz kota v kot...

Tam v mokrem kotu pa so samevale dekličine citre...

Ko ji je nemila smrt iztrgala mamico, pričela je živeti Albertina ono brezplodno življenje, o katerem ne vemo, je li sploh življenje. Vidno je bledela dan na dan, ubirala tožne strune ob potu in se v obilih solzah spominjala dobre mamice. Pred nekaj leti pa je sama v cvetu let umrla v isti sobi-podstrešnici, kot njena mati.

In njene tožne citre samevajo sedaj tam v mokrem kotu, v njih pa snivajo večni sen pesni-žalostinke uboge Albertine.

Zvonimir.

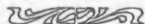
Njiva . . .

Razošana spet je njiva,
zrnje že kali nam v tleh —
sijaj, sijaj solnce zlato,
čuvaj ga v pomladnjih dnéh!

Slane Bog nas zdaj obvaruj,
vse uniči nam lehkó;
kje potem bi našli kruha,
ki nam miljen je takó?

Njiva razorana bodi
tudi naša nam mladost,
kar nasejemo sedaj si,
to bo žela „stara kost“ . . .

Taras Vasiljev.

Pri vodnjaku.

(K sliki.)

Sivček in rujavček,
sočne trave síta,
pit k vodnjaku gresta
vodo iz koríta.

Če se je napiješ,
čutiš se junaka,
glava ti je modra,
kot ni vedno vsaka.

Vse drugače stopa,
vse mu je napoti,
sebe večkrat zmerja,
tudi nas se loti.

V moder se pogovor
tamkaj zapleteta —
možko govoriti
o ljudeh začneta.

Si opazoval že
včasih hlapca Tinčka,
kadar malo préveč
se napije vinčka?“ —

Drugi dan pa voda
vselej ga ozdravi,
pije jo, da pride
k pameti spet pravi.

Sivček dvigne glavo
in rujavčku reče:
„Glej, kak bistra voda
iz vodnjaka teče.

„O, poznam ga vselej,“
mu rujavček pravi,
„kadar kje v gostilni
pamet vso zapravi.

Voda — to studenec
prave je modrosti!
A pijače druge —
viri so norosti.“ —

Taras Vasiljev.

